

Chương 2:

BỘ PHÂN TÍCH TỪ NGUỒN

① Nhiệm vụ.

- Mục tiêu: Tìm chuỗi dài nhất các ký tự đầu vào
- Nội dung:
  - Duyệt từng ký tự của VB nguồn.
  - XD từ vựng
  - Nhận dạng từ tổ → giải pháp tiếp theo

→ Từ vựng: Đơn vị nhỏ nhất trong NNLT.

→ Từ tổ (token): Chỉ các từ vựng có ngữ nghĩa ngữ pháp.

VĐ: "Hôm nay", "trời", "đẹp" ⇒ Từ vựng.

↓   ↓   ↓

trạng từ   DT   TT ⇒ Từ tổ.

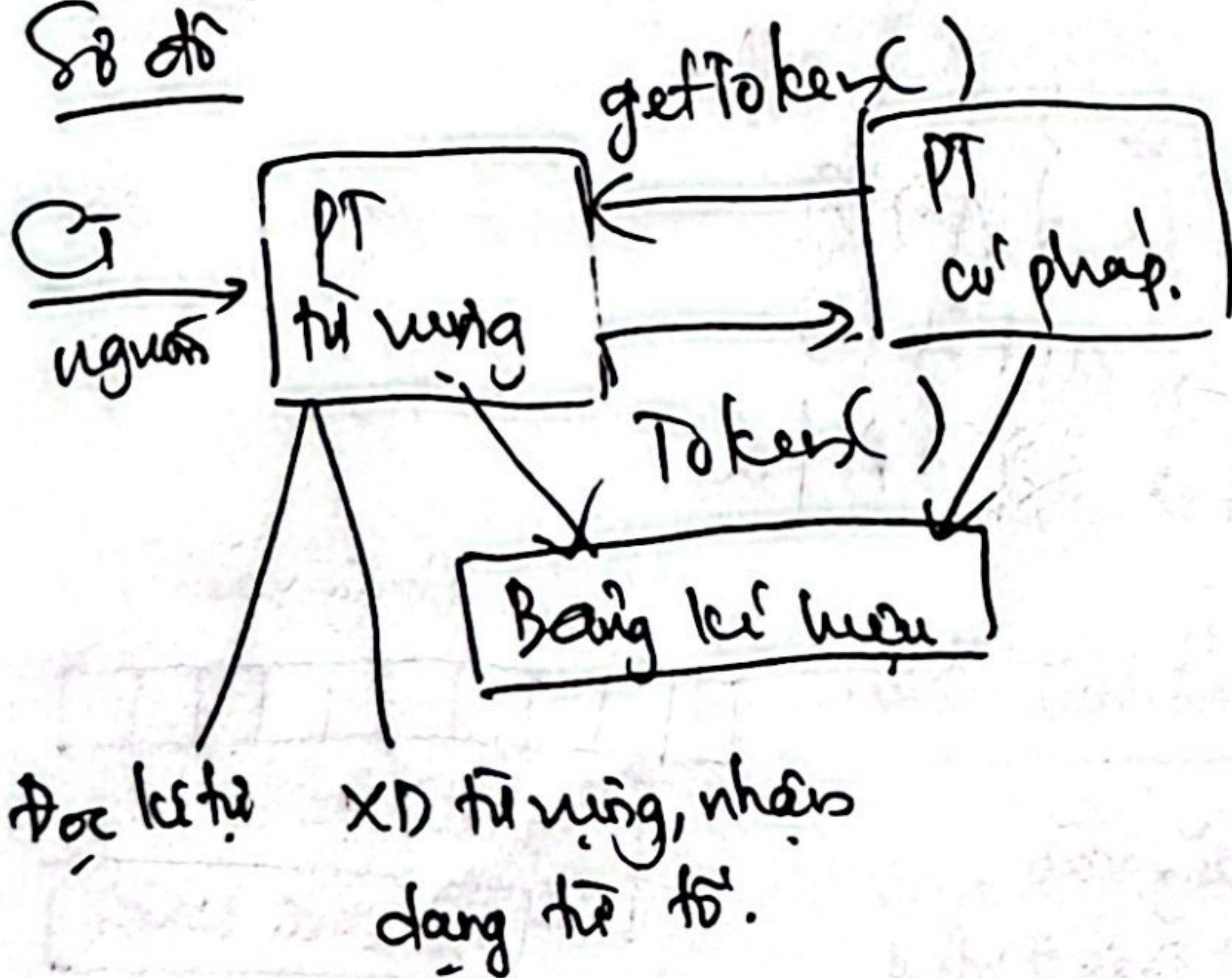
⇒ Bộ phân tích từ vựng nhận dạng từ tổ.

↓ Biết ∈ tính tương ứng

Từ tổ $\xrightarrow{\text{tất}}$ Bộ phân tích cú pháp.

∈ tính $\xrightarrow{\text{sd}}$ bộ sinh mã.

Sơ đồ

⊛ Mẫu (Pattern) → Luật mô tả từ tổ

↓ mô tả bởi bthức chính quy

② Biểu thức chính quy

- Ngôn ngữ: Set cơ string (câu / xâu).
- Câu: Dãy hữu hạn các từ / ký hiệu
- Từ: Tập từ 1 hoặc chữ hữu hạn.
- Ngôn ngữ: Có thể là vô hạn / hữu hạn.
- mô tả bởi bthức chính quy

Biểu thức chính quy.

Σ - bảng chữ của 1 ngôn ngữ.

- ϕ : biểu thức chính quy bđ ngôn ngữ ϕ
- ϵ : bđ ngôn ngữ $\{\epsilon\}$
- $a \in \Sigma$, a là bđ ngôn ngữ $\{a\}$

→ $r \rightarrow R \Rightarrow r+s$ là bthức chính quy biến R US

$s \rightarrow S \Rightarrow r \cdot s$ r^* $R \cdot S$ R^*

Chú ý: $(r+s) \rightarrow (r|s)$ $(r \cdot s) \rightarrow rs$.

$(a|\epsilon) \leftrightarrow (a|)$

Định thứ tự ưu tiên.

- $(*)$ ưu tiên hơn $(.)$
- $(.)$ ưu tiên hơn $(+)$

VĐ: $(0 + (1(0^*))) = (0 + (10^*)) = 0 + 10^*$

VĐ: $\Sigma = \{a, b\}$ là 1 bảng chữ.

$e_1 = a^* + b^* \Rightarrow L(e_1) = \{\epsilon, a, aa, aaa \dots b, bb \dots\}$

$e_2 = a^* b^* \Rightarrow L(e_2) = \{\epsilon, a, b, ab, aa, bb, aaa \dots\}$

$e_3 = a(a+b)^* \Rightarrow L(e_3) = \{\epsilon, a, aa, ab, aaa, aab, aba, abb \dots\}$

Chú ý: Xâu $\leftarrow$ tập hợp các từ hợp bởi ký hiệu a, b .

a chỉ các b chỉ số. $\Rightarrow L(e_3)$ - bthức chứa tên

Tính của bthức chính quy.

$$r+s = s+r$$

$$r+r = r$$

$$r+s+t = (r+s)+t = r+(s+t).$$

$$(r \cdot s) \cdot t = r \cdot (s \cdot t) = r \cdot s \cdot t.$$

$$r \cdot \epsilon = \epsilon r = r \quad r + \phi = \phi + r = r.$$

$$r(s+t) = rs + rt.$$

$$r + r^* = r^* \quad (r + \epsilon)^* = r^* \quad (r^*)^* = r^*$$

$$r \cdot r^* = r^* r = r^+.$$

$$(r+s)^* = (r^* s^*)^*$$

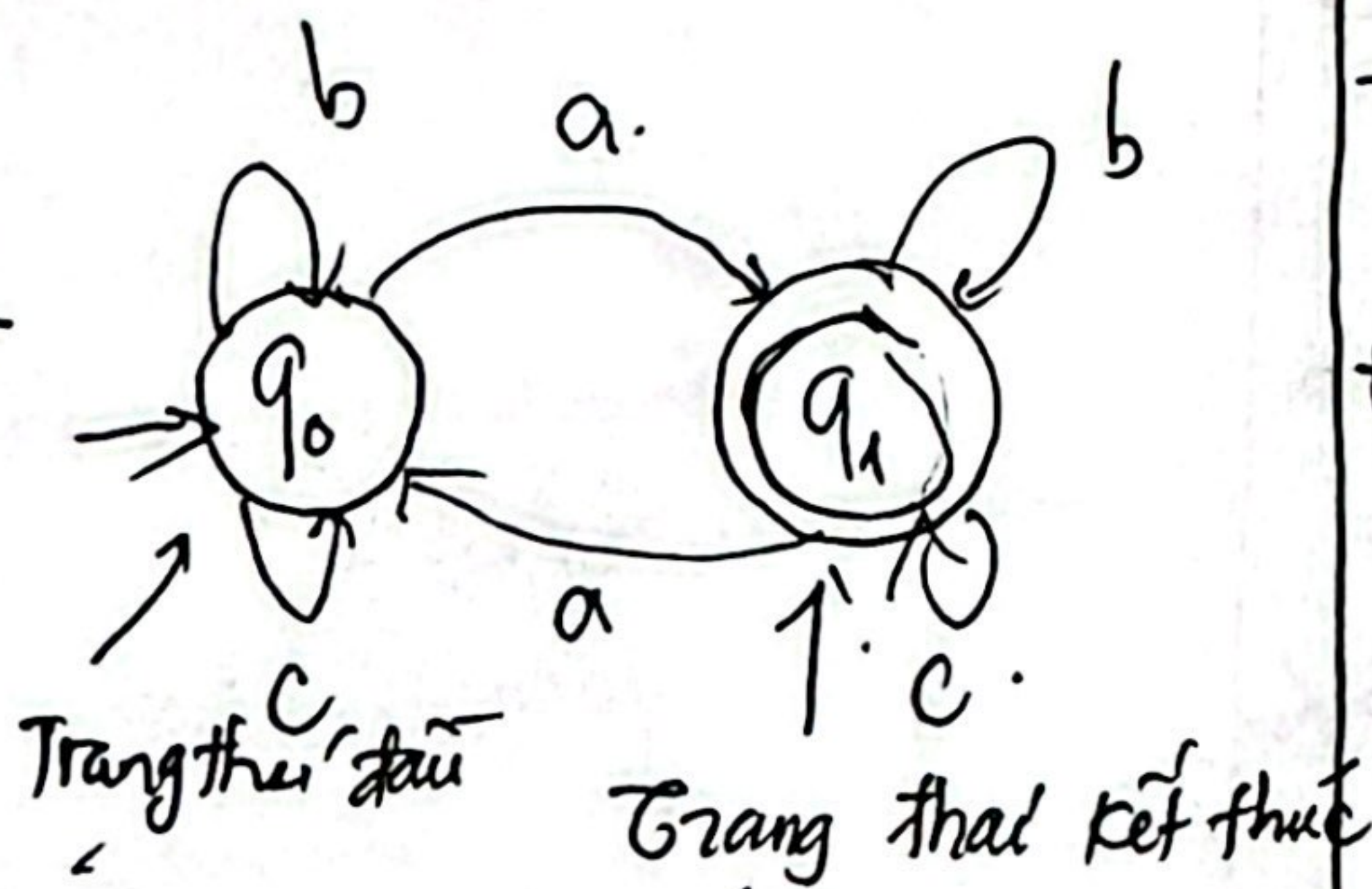
Đ đoán nhận x là $w \in \Sigma^*$.

- Đặt ^{đơn vị} ~~nhỏ~~ ^{nhỏ} hàng vào. $\begin{cases} \text{Mỗi kí hiệu 1 ô.} \\ \# \rightarrow \text{kí hiệu} \\ \rightarrow \text{đặt ở cuối ô.} \end{cases}$

- Ô tô mất khỏi đầu q.
- Đầu dọc trở vào ký hiệu trái nhất w.
- Ô tô mất ở trạng thái k → xác định đầu
- ↳ Ngc lại, k.

10 $\Sigma = \{a, b, c\}$ $Q = \{q_0, q_1\}$ $q_0 = 0.$
 $F = \{q_1\}$

g	a	b	c
q_0	q_1	q_0	q_0
q_1	q_0	q_1	q_1

$$\textcircled{p} \xrightarrow{a} \textcircled{q} \rightarrow \delta(p, q) = q$$

Note: Xâu trên hai chữ $\{a, b, c\}$ có lẽ kì lạ

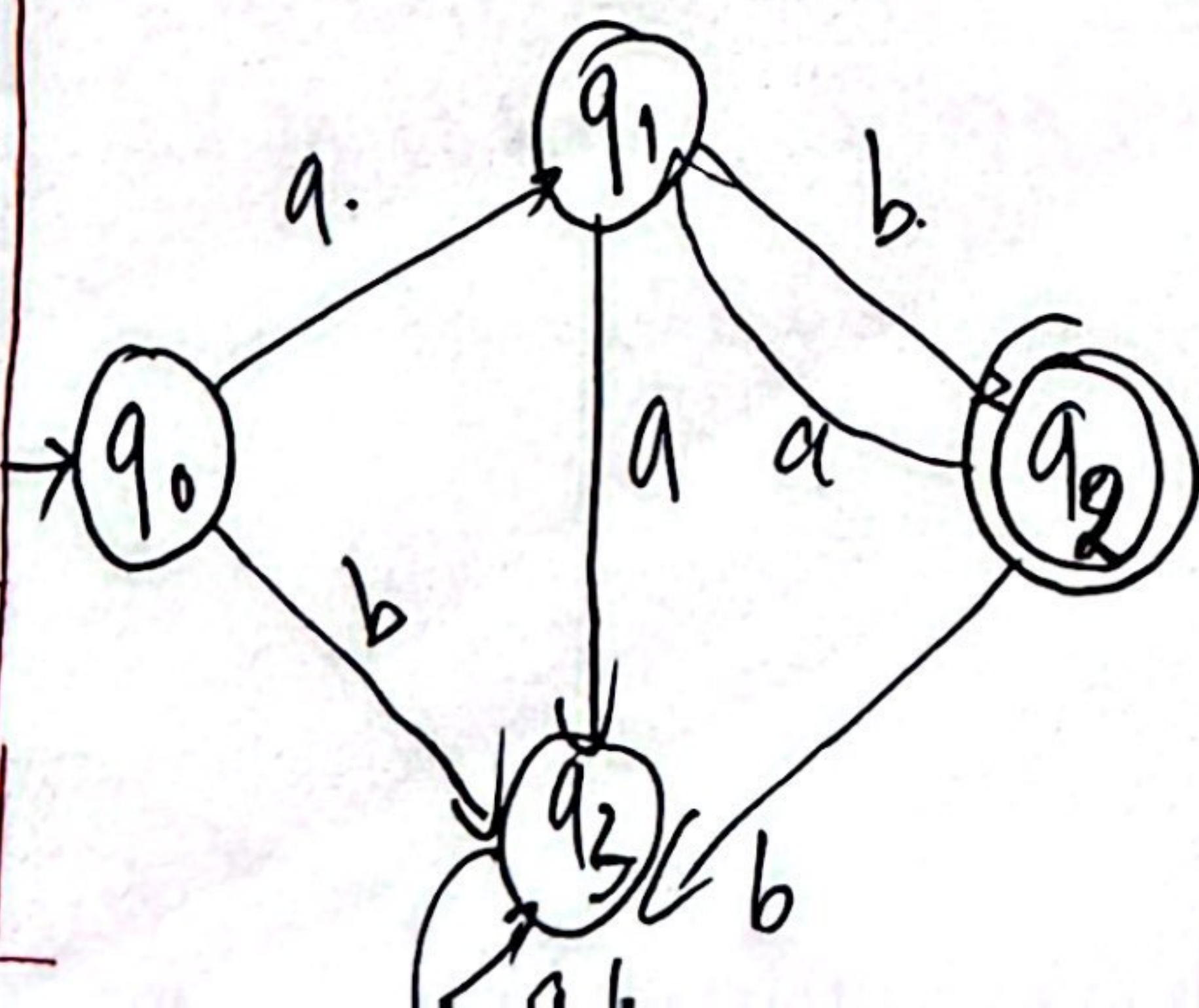
⊗ ĐTS mất hạn do chủ

OTD (DFA) $M = (\Sigma, Q, \delta, q_0, F)$

- Σ : bộ chữ.
- Q : Tập hữu hạn các trạng thái của bộ đtđ.
- $Q \cap \Sigma = \emptyset$
- $\delta: Q \times \Sigma \rightarrow Q$: Hàm dịch chuyển.
- $q_0 \in Q$: T^z ban đầu
- $F \subseteq Q$: Tập các trạng thái cuối.

W. $M = (\Sigma, Q, \delta, q_0, F)$ $\Sigma = \{a, b\}$
 $\Sigma = \{a\}$ $Q = (q_i, i = 0, 3); q_0 = q_0; F = \{q_2\}$

δ	a	b
q_0	q_1	q_3
q_1	q_3	q_2
q_2	q_1	q_3
q_3	q_3	q_3

$\Rightarrow k'$ bắt đầu tại $b \rightarrow Rn vào t^2$ chế

$$L(N) = \{ab\}^* \{ab\}^{n \geq 0} = ab(ab)^n = (ab)^+$$

⊗ Hình trạng của FA

- Hình trạng của 1FA là
1 xâu đang gx

④ $q \in \mathbb{Q}$: r^2 htar

① $x \in \Sigma^*$ → phân chia xét của x vào

- Chuyển đổi hình trạng: $\begin{cases} a \in \Sigma \\ b \in \Sigma^* \end{cases}$
 Đầu vào là a ,
 +) $x = ay$.

*) $\exists x (q, x) = b \Rightarrow q^x = q \cdot a_y \Rightarrow p_y.$

$qx \rightarrow py$: bđm hình trạng

Vd: $q_0 \underline{a} b a a b \Rightarrow q_1 \underline{b} a a b \Rightarrow q_2 a a b$

$$\Rightarrow q_1 ab \Rightarrow q_3 b \Rightarrow q_3 \Rightarrow 100$$

Hình trạng đầu: 90w 93°F

$q_0 \in W \Rightarrow q_{n+1} \in F$: Xâu đưa đầu nh

Algor nghĩ đơn giản nhận bởi DFA $\rightarrow L(M)$

$$LCM) = \{w \mid w \in \Sigma^* \text{ v.a. } q_0 w \Rightarrow^* p \in F\}$$

⑧ Đến một hạn hạn không đơn giản

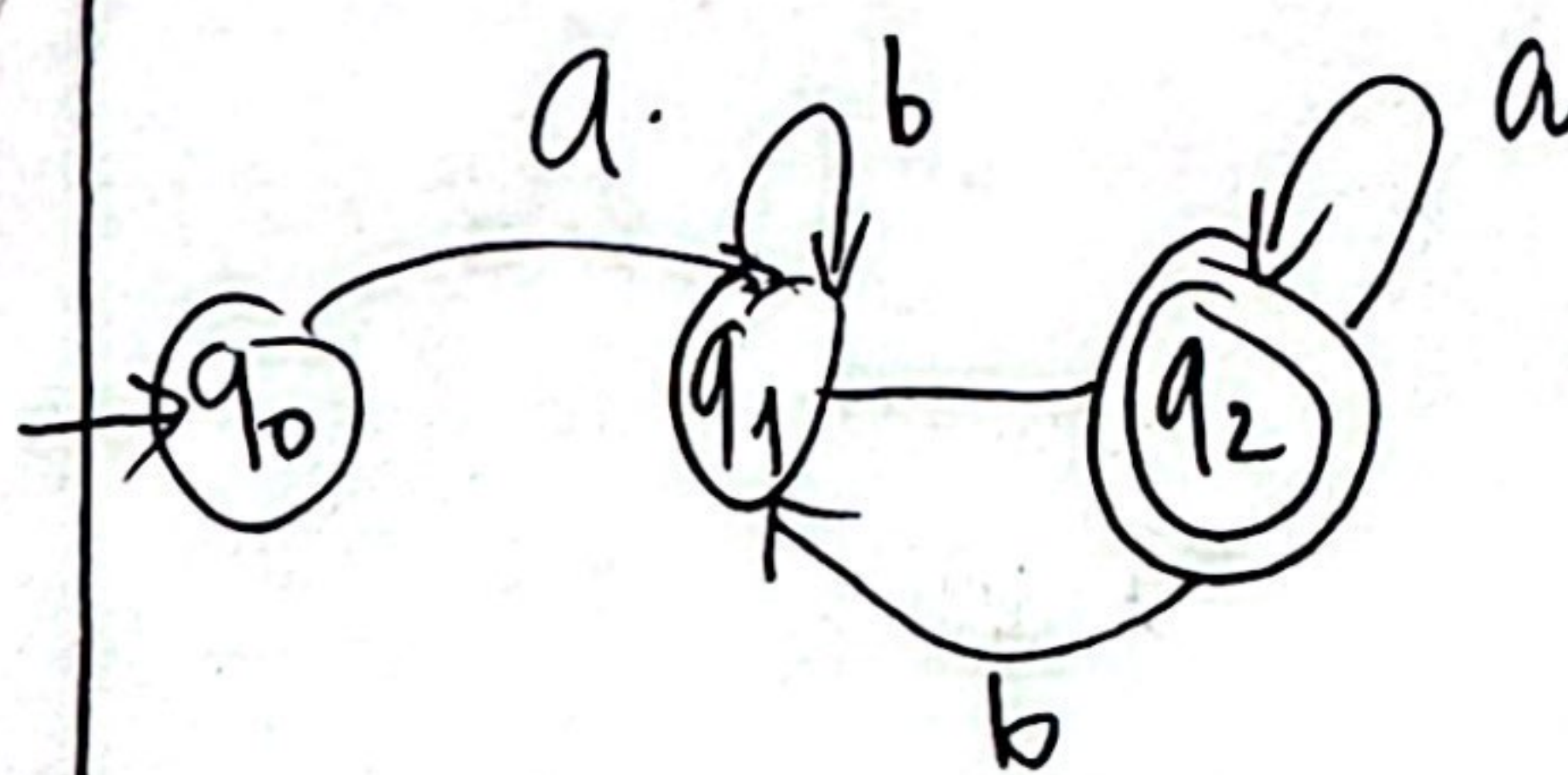
OHK: $M = (\Sigma, Q, \delta, q_0, F)$.

Σ, Q, q_0, F giống OHA. $\boxed{S = Q \times (\Sigma^* \varepsilon) \rightarrow 2^Q}$

$\angle^Q$: tập hợp phần tử của Q .

- Ngõn ngĩa: $L(M) = \{w \mid w \in Z^* \text{ và } \exists q_0 w \rightarrow^* q \text{ ep}\}$

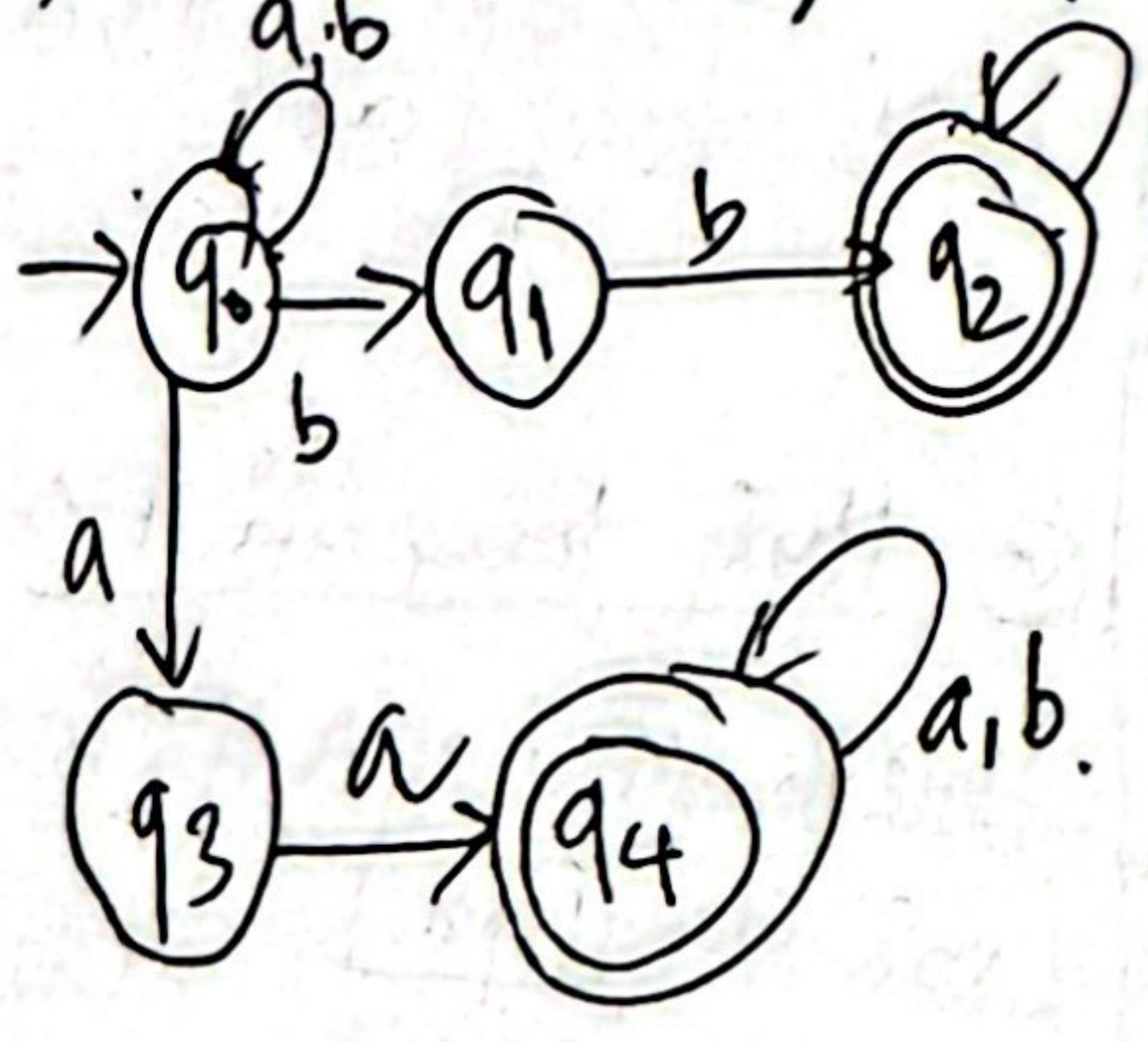
w. Vgl.: $\underline{a}(a+b)^2 \underline{a}$ bei δ format h^2 .

10. $M = (\{a, b\}, q_0 \rightarrow q_4, \delta, q_0, \{q_2, q_4\})$

δ	a	b
q_0	q_0, q_3	q_0, q_1
q_1	$\emptyset$	q_2
q_2	q_2	q_2
q_3	q_4	$\emptyset$
q_4	q_4	q_4

$q_0 abaab \Rightarrow q_0 baab \Rightarrow q_0 aab \Rightarrow q_0 ab$
 $\Rightarrow q_0 b \Rightarrow q_1$ (m)

$q_0 abaab \Rightarrow q_0 baab \Rightarrow q_0 aab \Rightarrow q_3 ab$
 $\Rightarrow q_4 b \Rightarrow q_4 \Rightarrow$ Xấu đi đến
 nên.

$\Rightarrow$ Đoạn nhận xấu có 2 kí tự a hoặc b liên tiếp.

(*) DFA và NFA.

$\hookrightarrow L(DFA) = L(NFA)$.

$\hookrightarrow$ DFA và NFA là tương đương

$\downarrow$ DFA $\supset$ NFA tự do

(*) Thuật toán đoạn nhận xấu của OHP.

$\rightarrow$ Phân tích bằng

$\leftarrow$ Phg pháp diễn giải

4. Phân tích từ vựng của ngôn ngữ PL10